

NASJONAL
SIKKERHETSMYNDIGHET

Vår saksbehandler
Tor Christian Lund Saltvik

Vår dato
2019-12-02

Vår referanse
A03 - S:19/02032-2

Deres dato
2019-06-03

Deres referanse
19/2580 EO TRR/bj

Antall vedlegg

Side
1 av 3

Til
Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Høring – NOU 2019: 5 Ny forvaltningslov

Nasjonalt sikkerhetsmyndighet (NSM) viser til Justis- og beredskapsdepartementets høringsbrev av 3.6.2019, vedlagt NOU 2019:5 hvor det fremmes forslag til ny forvaltningslov.

I det følgende vil NSM gi sine kommentarer knyttet til utvalgets forslag. NSM er fagmyndighet innenfor forebyggende sikkerhetsarbeid, og vår uttalelse fokuserer primært på enkelte sikkerhetsmessige aspekter ved lovforslaget.

1. Ny forvaltningslov

Merknader til forslagene om digitalisering

I lovforslaget foreslås det bestemmelser som skal legges til rette for digitalisering i forvaltningen. Det vises her særskilt til lovforslagets §§ 11-13. NSM støtter denne tilnærmingen. Samtidig vil vi påpeke at økt digitalisering reiser nye sikkerhetsmessige utfordringer som må adresseres. Det er derfor sentralt at det etableres nødvendig hjemmelsgrunnlag for å stille krav til sikkerhet i systemene som benyttes. I lovforslagets § 13 (2) etableres en forskriftshjemmel for å stille krav om sikring av tilgjengelighet, integritet og konfidensialitet i digital kommunikasjon med forvaltningen. Det er imidlertid av stor betydning at det også etableres nødvendige hjemler for å stille krav til sikkerhet i systemer for automatisert saksbehandling. Dette for å sikre tillit til integriteten i de avgjørelser som fattes automatisert. Det er viktig at det implementeres tilstrekkelige sikkerhetstiltak slik at disse systemene ikke enkelt kan manipuleres. NSM støtter for øvrig at det stilles krav til sikring av opplysninger undergitt taushetsplikt, jf. forslaget § 38.

Unntak fra forvaltningslovens krav

Med hjemmel i sikkerhetsloven behandles enkelte sakskategorier hvor informasjon med et særskilt beskyttelsesbehov ut fra nasjonale sikkerhetsinteresser inngår, og hvor sikkerhetsgradert informasjon kan være en del av beslutningsgrunnlaget. Dette gjelder eksempelvis saker om sikkerhetsklarering. I disse sakene vil nasjonale sikkerhetsinteresser kunne tilsi at de partsrettigheter som følger av forvaltningsloven, ikke kan imøtekommes fullt ut, og at samfunnets interesser må anses å veie tyngre enn hensynet til enkeltindividet. NSM støtter derfor bestemmelsen i lovutkastets § 2 (2) om at det i, eller i medhold av, særlovgivningen, kan gjøres unntak fra forvaltningslovens bestemmelser.

Deling av opplysninger undergitt taushetsplikt

NSM støtter utkastets § 36 (2), vedrørende deling av opplysninger undergitt taushetsplikt, som i bokstav c) åpner for deling av opplysninger med personer i andre forvaltningsorganer når dette er nødvendig for å utføre de oppgaver som er lagt til avgiverorganet eller mottakerorganet. NSM ser behovet for en slik utvidet delingshjemmel. NSM erfarer økte forventninger og krav knyttet til samarbeid og koordinering mellom ulike forvaltningsorganer. Adgang til å dele også taushetsbelagt informasjon vil ofte være en forutsetning for et slikt samarbeid. NSM støtter derfor at det etableres en hjemmel for deling også der dette skjer i mottakerorganets interesser. Vi vil også påpeke at skillet mellom situasjoner hvor deling skjer i avgiverorganets eller i mottakerorganets interesser i noen tilfeller kan være flytende eller til dels overlappende.

Krav til enkeltvedtak

Lovutkastets § 47 (2) etablerer en hovedregel om at det i vedtaket skal opplyses om saksbehandlers navn. Bestemmelsen gir mulighet til å unnlate å opplyse om dette dersom «... tungtveiende grunner taler mot det». I utvalgets merknader legges det opp til at det må foretas en konkret vurdering i det enkelte tilfellet, før et slikt unntak kan gjøres. NSM ser at flere etater kan ha et behov for en mer generisk hjemmel som gir adgang til å unnlate å opplyse om hvem som har vært saksbehandler. Dette kan f. eks. gjelde EOS-tjenestene, herunder NSM, hvor det kan være ønskelig å skjerme visse grupper ansatte i organisasjonen. Lovforslaget bør tilrettelegge for et mer generelt unntak for organisasjoner som av tungtveiende hensyn (eksempelvis hensynet til nasjonale sikkerhetsinteresser) ikke ønsker å eksponere sine ansatte. Samtidig støtter NSM forslaget om at navnet til ansvarlig leder bør oppgis, slik at parten har en kontaktperson å henvende seg til.

2. Endringer i andre lover

Unntak fra rett til partsinnsyn

NSM støtter utvalgets forslag til ny § 13a, bokstav d) i offentleglova/innsynslova, som oppstiller et unntak fra partens rett til innsyn i opplysninger som er underlagt taushetsplikt. Etter bestemmelsen kan organet holde tilbake navnet på kilder som opplysninger stammer fra, noe som i visse saker kan være avgjørende for vår informasjonstilgang og med det vår mulighet til å løse vårt samfunnsoppdrag.

NSM ser videre behovet for å ha en klar hjemmel for å nekte en part innsyn i sikkerhetsgradert informasjon. NSM forutsetter at dette vil kunne hjemles i offentleglova/innsynslova § 21.

Roy Hunstok
avdelingsdirektør

Dette dokumentet er elektronisk godkjent hos Nasjonal sikkerhetsmyndighet og sendes uten signatur.

Kopi: Forsvarsdepartementet